

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। १-४ सूर्यः, ५ सूर्य-मित्रावरुणाः, ६ मित्रावरुणौ अर्यमा च। त्रिष्टुप्।

उद्वेति सुभगौ विश्वचक्षाः साधारणः सूर्यो मानुषाणाम्।

चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्य देवश्चर्मैव यः समविव्यक्तमांसि ॥ ७.०६३.०१

विश्वचक्षाः- सर्वद्रष्टा। मानुषाणाम्- मनुष्याणाम्। साधारणः- समानः। मित्रस्य वरुणस्य।

चक्षुर्भूतः। देवः- द्योतकः। यः। चर्मैव- चर्मोपलक्षितावरणानीव। तमांसि- अन्धकारान्।

समविव्यक्- संवेष्टयति। सः। सुभगः- शोभनभाग्यवान्। सूर्यः। उद्वेति- उदेति ॥१॥

उद्वेति प्रसवीता जनानां महान्केतुरर्णवः सूर्यस्य।

समानं चक्रं पर्याविवृत्सन्त्यदेतशो वहति धूर्षु युक्तः ॥ ७.०६३.०२

समानम्- एकमेव। चक्रम्। पर्यावि वृत्सन्- पर्यावर्तयितुमिच्छन्। यत्- यदा। धूर्षु। युक्तः-

योजितः। एतशः- प्राणाश्चः। वहति- सूर्यं धारयति तदा। जनानाम्- विशाम्। प्रसवीता- प्रेरकः।

महान्- महात्मा। केतुः- चैतन्यमयः। आध्यात्मिके सूर्य आत्मा। अर्णवः- जीवोदकदः। सूर्यस्य-

सूर्यः। उद्वेति- उदेति ॥२॥

विभ्राजमान उषसामुपस्थाद्रेभैरुदेत्यनुमद्यमानः।

एष मे देवः सविता चच्छन्द यः समानं न प्रमिनाति धाम ॥ ७.०६३.०३

उषसाम्- अरुणोदयानाम्। विद्यानामित्याध्यात्मिके। उपस्थात्- अन्तिकात्। विभ्राजमानः-

ज्वलन्। रेभैः- मन्त्रैः। अनुमाद्यमानः- स्तुतः। उत् एति- उद्गच्छति। यः। समानम्। धाम-

स्थानम्। न। प्रमिनाति- हिनस्ति। एषः- सोयम्। देवः सविता। मे- मम। चच्छन्द-

कामानुपच्छन्दयति ॥३॥

दिवो रुक्म उरुचक्षा उदेति दूरेअर्थस्तरणिभ्राजमानः।

नूनं जनाः सूर्येण प्रसूता अयन्नर्थानि कृणवन्नपांसि ॥ ७.०६३.०४

दिवः- नभसः । रुक्मः- हिरण्यभूतो भूषणभूतः । उरुचक्षाः- प्रभूततेजाः । उदेति । दूरेअर्थः- दूरे
गन्ता । तरणिः- तारकः । भ्राजमानः- दीप्तः । नूनम्- निश्चयेन । जनाः- विशः । सूर्येण- सवित्रा
आत्मना वा । प्रसूताः- प्रेरिताः । अर्थानि- पुरुषार्थान् प्रति । अयन्- सरन्तः । अपांसि- कर्माणि ।
कृणवन्- कुर्वन्ति ॥४॥

यत्रा चक्रमृता गातुमस्मै श्येनो न दीयन्नन्वेति पाथः ।

प्रति वां सूर उदिते विधेम नमोभिर्मित्रावरुणोत हव्यैः ॥ ७.०६३.०५

यत्र- यस्मिन् स्थाने । अमृताः- देवाः । अस्मै- एतस्मै सूर्याय । गातुम्- मार्गम् । चक्रुः- अकुर्वन् ।
तत् । पाथः- अन्तरिक्षम् । दीयन्- गच्छन् । श्येनः । न- इव । अन्वेति- अनुगच्छति । उत- अपि
च । मित्रावरुणौ । हव्यैः- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्यैः । नमोभिः- वन्दनैः । सूर- सूर्ये । उदिते ।
वाम्- युवाम् । प्रति । विधेम- परिचरेम ॥५॥

नू मित्रो वरुणो अर्यमा नस्त्मनै तोकाय वरिवो दधन्तु ।

सुगा नो विश्वा सुपथानि सन्तु यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०६३.०६

पूर्वं व्याख्यातम् (७.६२.६) ॥६॥